

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 432 Lei.

Fél évre ... 216 Lei.

Negyed évre ... 108 Lei.

Havonta ... 36 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A valuta-romlás vámszedői.

Ausztriában, Magyarországon, Németországban szomorúan tapasztalták a pénzügyi kormány részéről, hogy amikor az állam fizető eszközének értékét emelni igyekeztek, ezt a törekvést keresztülhúzta az a körülmény, hogy a polgárok egy igen tekintélyes hányada az állam pénzének értékcsökkenésére spekulált. Minél jobban romlott a pénz értéke, annál többet kerestek ezrek és tízezrek — árukon. Volt lényeg az az áru élelmiszer, ruházati cikkek, avagy értékpapír. A mögöttünk lévő tapasztalatok arra tanítanak tehát, hogy *mindenáron meg kell akadályozni, hogy a pénz értékételenedése spekuláció tárgya lehessen.* Erre pedig a valorizáció az egyetlen fegyver. Az az adós, aki akár gyáros, akár nagykereskedő, akár pénzügyes, akár értéket vesz kölcsön, *ugyanannyi értéket fizessen is vissza.* A számok játéka csak szemfényvesztés és malom, amely az állam valutájának megrontói zsebére hajítja a vizet.

Hogy főmunkra, a bankbetétek valorizációjának kérdésére visszatérjünk, előtérbe kell állítanunk azt az igazságot, hogy aki egy takarékpénztárban betétet helyez el, az *értéket biz az intézetre és természetesen ugyanakkora értéket* kell majd visszakapnia annak idején, amikor a betétet kiveszi — a kamatoktól eltekintve. A betét a pénz esetleges romlása folytán értékételenedik. Ez az értékcsökkenés nem vész el a semmiségbe, mert ezt valakinek meg kell nyernie. *Az nyeri meg, aki a takarékpénztártól felvett kölcsönt áruba, vagy ingatlanba fektette.* Eppen ezért nem veszíthet az, akinek a tulajdonát képezte az a pénz, a mellyel ezt a nyereséget elérték.

A bankbetét már megszenvedte az értékek eltolódásának következményeit. Nehéz volna visszatérni a háborúelőtti, avagy csak a pár év előtti időkre is, de azt igenis meg lehet és meg kell csinálni, hogy a betétek további esetleges értékételenedésének rizikóját ne az viselje, aki pénzt a bank megőrzésére bízta, hanem viselje az, aki hasznát látta a pénz értékételenedésének: a bank adósa. A konjunkturalis nyereség nem mindig arányos a pénz értékételenedésével, hanem annál rendszerint sokkal nagyobb. Jogos és igazságos tehát, hogy az adós, aki a mások pénzének értékételenedésével keresett, ebből a keresetből juttasson egy bizonyos hányadot a pénz tulajdonosának.

Aki a jövőben abban a tudatban vesz fel kölcsönt a pénzintézetektől, hogy azt a kölcsönt ugyanabban az értékben és nem számokban kell visszafizetnie, mint ami-

Iyen értékű volt annak idején, amikor a kölcsönt felvette: számolni fog az új helyzettel és bizonyára bekövetkezik az is, hogy akkor kevesebben lesznek olyanok, akik a pénz értékcsökkenésére számoltak, a pénz leromlására spekuláltak. Ausztriában, Magyarországon és Németországban a pénz leromlásának a siettetői a spekulánsok voltak, akiknek a pénz értékcsökkenése nagy érdekük volt, mert tartozásaikat nem értékben, hanem csak számjegyekben kellett visszafizetni, számszerűleg ugyanolyan összeget, de jóval kisebb értékűt.

Fontos államérdek, hogy a pénz értékételenedésére spekulálók kiirtassanak a gazdasági életből. Mert bár a valorizáció főleg a birtoktulajdonosok érdekének látszik, de ez az érdek eltörpül, ama hatalmas államérdek mellett, mellyel megakadályozza, hogy milliók anyagi pusztulása árán meggazdagodjanak a valuta-romlás vámszedői.

oooooooooooooooo

Működik az aranygyapjas-rend.

Bécsből táviratozzák: Az aranygyapjas-rend Ausztriában élő tagjai Badenban értekezletet tartottak gróf Hoditz Oszkár, néhai Károly király volt kabinetiroda-főnökének elnöklésével. Az értekezleten megjelent Ferenc Szalvator főherceg is. Elhatározták, hogy a rend újra felveszi működését és Ottó nagykorúságáig gróf Hoditz vezeti a rend ügyeit.

A rómaiak fürdői.

Irta: Dr. Baár Tibor.

Ha visszatekintünk az ókorba s összehasonlítjuk a mai kor fényűzését az ókoréval, különösen a rómaiakéval, megállapíthatjuk, hogy a hajdani fényűzés korántsem volt oly csodás és mérhetetlen, mint aminőnek az ókori írók szeretnék feltüntetni. Mert sok minden, ami az ókorban kolosszálisnak s talán lehetetlennek tűnt fel, azt ma már az általános evolúció folytán csak viszonylagosan tekinthetjük annak. Ezt pedig a különböző korviszonyok mellett azon körülmény is okozta, hogy — amint látszik — a fényűzés legnagyobb foka sokkal kizárólagosabban volt csupán Rómára szorítva, mint ahogy jelenleg a legnagyobb és leggazdagabb városokra szorítkozik.

Ma már ezer és ezer fényűzőkényelmi eszköz van, amellyel a jelenlegi kor felülmúlja a régi Rómát. De azért az ókorban is igen nagy gondot fordítottak az életnek kényelmessé s az egészségnek biztossá tételére, amint ezt a viszonyokhoz képest tehették.

Szentanu a szófiai forradalomról.

Hogy fogták el a minisztereket? — A katonai iskola növendékeinek szerepe. — A hajnali királyi ukáz.

Ma Aradra érkezett egy Bulgáriában élő magyar tisztviselő, aki a forradalom kitörésének napján Szófiában tartózkodott. A tisztviselő, aki nem hatalmazott fel neve közlésére, az *Aradi Közlöny* munkatársának a következő érdekes dolgokat mondotta el:

— A múlt hét péntekjén már minden előkészület megtörtént a puccra. Este nyolc órakor a telefon-előfizetők, amikor kapcsolást kértek, azt a választ kapták, hogy a postaigazgatóság parancsára tilosak a magánbeszélgetések. Ugy látszik, hogy *Obov*, a *Sztambulijczy*-kormány volt tagja valamit sejtített a készülődésről, mert még aznap este családjával Plevnába utazott, de a nagy sietségben elfelejtkezett arról, hogy a készülődésről értesítse a Kormányt. Hajnali két órakor felkeltek a katonai akadémia növendékeit, akik az iskola udvarán sorakoztak. Hamarosan felfegyverezték őket és tisztjeik vezetésével a városba vonultak. Mindenek előtt az ötödik rendőr-kommisszáriátust szállották meg, mert ennek a körzetében lakott a leg-

több miniszter. A megszállás gyorsan és vérontás nélkül történt. A katonai növendékek egyes osztályt a miniszterek lakásaihoz siettek. Amikor *Sztambulijczy* háza elé értek, amelyben *Muraviev* hadügyminiszter lakott, azt mondták az őrségnek, hogy őket erősítéssel küldték ki. Így minden akadály nélkül bejuthattak az udvarba és csak ekkor szólították fel az őrséget, hogy adja meg magát. — Persze ez már lármával történt és *Muraviev* miniszter felébredt. Az ablakhoz sietett és leszidta a tiszteket, amiért őt, a hadügyminisztert felzavarták álmából. Az osztályparancsnoka felkiáltott az ablakba:

— Tegnap este óta ön már nem miniszter! Le van tartóztatva. — Öltözzék fel gyorsan és kövessen minket!

Muraviev szó nélkül engedelmeskedett. Hasonló módon fogták el a többi minisztert és a szófiai polgármestert.

A többi rendőrkerületben is, sírán folyt le minden, csupán a második kerületben történt vérontás. Egy rendőrőrmester revolvert fo-

A mi a fürdők külső képét illeti, a fennmaradt emlékekből következtetve, mindiárt az amfiteatrumok után következtek. Belsejük azonban messze felülmúlta az amfiteatrumokat is. A falak gipsz- és márványdíszekkel, a mennyezet pedig bolthajtásos s gyakran gyöngyű festményekkel díszített volt.

A szoba közepén állott a medence, melynek natális (uszodai) volt a neve. A medencébe simára faragott lépcső vezetett le. A padlózat alatt volt egy fűveg. Itt a tüzelés történt. Innen csövek vezették a meleget a fürdőbe. A fürdőnek négy medencéje volt: hideg, langyos (tepidarium), gőz és meleg és úgy volt berendezve, hogy a fürdőző könnyen mehetett át egyik medencéből a másikba.

Az oszlopokat, míg Rómában a görög stílus uralkodott az építészetben, ritkán látni a fürdőknel. Mégis *Caracalla* fürdőjében 200 oszlop s 600 márványkád volt. A fürdő pazar fényűzéssel berendezett s oly nagy volt, hogy *Tensius* szerint 1800 ember fért el, illetve

Reform-kalendárium.

(Báró Bedeus Gusztáv tervezete.)

Nagy jelentősége van Romániában és különösen az ipar és kereskedelem számára az ortodox naptárnak a Nyugateurópában használatos Gergely-féle naptárral való egyesítésének. Nem érdektelen megtudni, hogy ki pendítette meg először a sajtóban és az illetékes fórumok előtt a naptáregyesítés kérdését és ki volt az, aki lankadatlan energiával propagálta a kérdés nagy jelentőségét. Báró Bedeus Gusztáv, ez a szorgalmas és önzetlen tudós, aki a lei-beváltás idején is eredményes munkát fejtett ki. Amint az *Aradi Közlöny* már jelentette, Konstantinápolyban kongresszusra gyűltek össze azok, akiket ebben a kérdésben a határozathozatal megillet és úgy határoztak, hogy a Julian-naptárról áttérnek a Gergely-naptárra, de szükségesnek látják mind a kettőtől eltérőleg egy teljesen új, reform naptár megalkotását is. Ennek az utóbbinak az elkészítését egy az egész tudományos világ részvételével tartandó kongresszusra kívánják bízni. Addig azonban, amíg ez a reformkalendárium elkészülne, a Gergely-naptár lép érvénybe az ortodox egyházakban is, még pedig 1923. október tizennegyedikén. Báró Bedeus Gusztáv eddig ennyi reális eredményt mondhat a magáénak, de tovább dolgozik, hogy a reformkalendáriumra vonatkozó javaslatait is fogadják el. Terjedelmes és magas színvonalú tudományos fejtegetésekkel bizonyítja be Jézus Krisztus halálának és feltámadásának napját és ez által azt akarja elérni, hogy az összes keresztény egyházak a *husvét ünnepe*t is egy napon ünnepeljék meg. Ezt a művet Bedeus betérjesztette olasz nyelven a római pápának és a többi keresztény egyházfőknek is. Bedeus reformnaptára szerint minden esztendő hétfővel kezdődne. Azt, hogy a hetek továbbra is egyezzenek a hónapszámokkal, úgy éri el, hogy január is 28 napos lenne, mint február, míg márciust és minden harmadik hónapot 35 naposnak alkot. Így azután volna nyolc 4-4 hetes hónap, négy 5-5 hetes, azaz összesen ötvenkét hét, amely 364 napnak felel meg, tehát egy nappal kevesebb lenne egy esztendőben, mint a mostaniiban. Ezt is behozza az által, hogy a mostani szökő naptól szökő hetet csinál minden ötödik esztendőben és pedig úgy, hogy ezekben egy 28 napos hónap, a január 35 napos lesz szintén. A havi fizetéseket és egyéb fizetéseket, például a lakásbéréket azokban a hónapokban, amelyek nem 4 hétből, hanem ötből állanak, egy negyeddal magasabbra veszi, mint a huszonnyolc napos hónapokban. A tervet Bedeus bemutatta Cristea Miron bucaresti görög keleti román metropolitának is, aki azt megértéssel és szívesen fogadta.

A sao-pauloi magyar konzul levele

az Aradi Közlönyhöz.

(Leleplezi Herberger üzelmeit. — Braziliában nem adnak ingyen földet. — Orizkedjenek a kivándorlók az ügynököktől.)

Az *Aradi Közlöny* több közleményben számolt be a brazíliai kivándorlásról, amelynek élén Herberger Gyula dévai lakos áll, akinek viselt dolgaival nemcsak mi, hanem a hatóságok is többször foglalkoztak. Herberger kivándorlási ügynök röpiratát is adott ki, amelyben nagyhangon kijelenti, hogy a magyarok brazíliai kivándorlását maga Fillinger Vilmos sao pauloi magyar királyi konzul intézi. Mi már akkor kijelentettük, hogy a magyar konzul nem állhat olyan mozgalom élén, amely kivándorlási ügynökök számára hajtja a vizet. Ezt most megerősíti Fillinger sao pauloi magyar konzul levele, amelyet ebben az ügyben az *Aradi Közlöny* szerkesztőségéhez intézett. A magyar konzul levelét az alábbiakban adjuk:

Herberger röpirata

— Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Beesés lapjának, az *Aradi Közlönynek* 1922. november hó 1-én kelt száma itt Sao Paulóban kezimhez jutott és olvasva benne „Arad kivándorlási gyűjtőhely” címen a Braziliába történő kitelepülési mozgalom otthoni alakulását és látva e cikkben a minden erejével igyekvő törekvést, hogy a helyes utat, habár kevés rendelkezésre álló támogatással is, de hazafiúi szeretetéből áthatva, ebben az ügyben is eltalálja, úgy érzem, hogy szívesen fogja venni utbaigazításaimat, amelyekkel nemcsak hazámnak, hanem a Romániában élő magyaroknak is szolgálhatok előjuttatni. Nem kívánok a legapróbb részletkéig elmenni, mert elegendőnek tartom, ha e kivándorlási mozgalom magvát, illetve ama bizonyos röpirat tartalmát, amely hozzám is eljuttott s amelyet *oly nagyon elhirtelenkedve olvastak otthon*, összehasonlitsam a valósággal. Ebből azután következtetni lehet mindazokra az apróbb részletekre is, amelyekkel külön nem foglalkozom.

A konzul szerepe.

Herberger Gyula azt állítja röpiratában, hogy az egész kivándorlási akciót a sao pauloi magyar konzul vezeti. Erre vonatkozólag Fillinger konzul levele a következőket mondja:

— A sao pauloi m. kir. konzulátus egyáltalán nem vezeti a kivándorlási akciót, de nem is ellenőrzi abban az értelemben, mint azt Herberger feltünteti. Csak az itt kötött munkaszerződések betartását kíséri figyelemmel. Mindebből nyilvánvaló, hogy a magyar kir. konzulátus a kivándorlási akció vezetését és ellenőrzését nem eszközli. Erre az az irat sem ad támpontot, amelyre Herberger nyilatkozik és amelyet a magyar kir. konzulátus Herberger kérelmére adott ki a kivándorolni szándékozók felvilágosítására.

Fillinger konzul ezután pontonként cáfolja Herberger röpiratát. Ennek ismertetésébe nem bocsátkozunk, mert olyan természetű ügyek, amelyek a kivándorolni szándékozók előtt éppen az *Aradi Közlöny* több leleplező és figyel-

meztető cikkeiből amúgy is ismeretesek.

A konzul általános felvilágosításai

A továbbiak során Fillinger konzul azt írja, hogy amikor Herberger Sao Paulóban volt, személyesen arra kérte a konzult, hogy adjon általános tájékoztatót a Braziliába kivándorolni szándékozók részére. A konzul teljesítette a kérelmet, átadta írásban a tájékoztatót, hogy a Romániában lakó magyar kivándorló földmivesek, akik esetleg megbízták Herbergert, hogy Braziliába való kivándorlásuk ügyében tudakozódjék és utazásához pénzt is adtak, nagy vonásokban írásban ismeresse a viszonyokat. A tájékoztatót oly formában adta ki a konzul, hogy Herberger ne igérgessen lehetetlenségeket. Kiderült, hogy Herberger visszaélést követett el ezzel a tájékoztatóval és ez sikerült is, mert a hiszékeny emberek nem olvasták el figyelmesen a konzul irását. Az ebből származott következményekért a kivándorlók önmagukat és Herbergert okolhatják.

A konzul a leghatározottabb formában figyelmeztette a tájékoztatóban a kivándorolni szándékozókat, hogy *kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó és ehhez értő családok felvilágosítására* adta ki az iratot, tehát sem ipari, sem szellemi foglalkozást űzők részére sőt még ama családok részére sem, amelyeknek nem minden tagja földművelő. A kivándorolni szándékozókat foglalkozásra nézve oly szabatosan körvonalozta a konzul, hogy ezt nem lehet félre-magyarázni. Ellenben Herberger megtette, mert olyanokról is ír röpiratában, akik *hajlandók* mezőgazdasági munkára vállalkozni. Ezzel a félrevezetéssel ipari és szellemi munkásokat is kiküldött, akik Braziliában nem tudnak boldogulni.

Mit tett Fillinger?

A levélből szösz szerint közöljük az alábbi passzust:

— A kivándorlási kérdés megoldását az itteni kormánytól és más illetékes köröknél helyes útra vezettem, tehát nem a kivándorlást vezetem, hanem a kormány (a sao pauloi kormány) által vezetett kivándorlás megoldását oly mederbe sikerült iutatni, hogy

az a kivándorlási ügynökök lelkiismeretlen, könnyű munkáját súlyosabbá tette. Hogy a kivándorlási ügynökök karmától megóvjam honfitársaimat, vezettem helyes útra a kivándorlási kérdés megoldását. Ez tehát nyíltan ellentétben áll Herberger ama szavaival, hogy az akciót a sao pauloi magy. kir. konzulátus vezeti.

— Amidőn azt közöltem a tájékoztatóban, hogy a kivándorlók későbbi kedvezményes és jutányos földhöz való juttatása biztosítva van, ez egy pillanatig sem enged arra következtetni, hogy akár Sao Paulo állam, akár más valaki *ingyen földet, vagy bármi mást is ingyen ad. Tehát ez is*

merőben ellenkezik Herberger Kommentárjával, aki *ingyen földet helyez kilátásba. Sőt még a kedvezményes és jutányos földhöz való juttatás is bizonyos feltételekhez van kötve.* Herberger azt is állította, hogy záros határidőn belül magyar kolóniát létesítenek. Ez a tájékoztató soraimból még a legferdebb kommentár hoz záfűzésével sem magyarázható ki annál is inkább, mert még a kivándorlók kedvezményes földhöz juttatása is egy későbbi, tehát előre nem látott, meg nem állapított időpontban biztosítható, amit szintén feltüntettem.

Herberger egyéni akciója.

— Amidőn pedig azt közöltem tájékoztatómban, hogy a jelentkező kivándorlónak az itteni kormány által előírt feltételeknek kell megfelelnie, ebből természetesen követhet, hogy ezeket a feltételeket az itteni kormány hivatalos iratáról lehet csak teljes értékkel közölni, mert még magánügyek is feltételeiket mindenkor írásban adják.

— Amikor a röpiratban a feltételekre és egyéb tudnivalókra Herberger szolgál felvilágosítással, ebből ugyancsak nem olvasható ki, hogy

Herberger akár az itteni kormány által, akár pedig a sao pauloi m. kir. konzulátus által meghatalmaztatott volna a kivándorlás szervezésére, avagy bármilyen nézők beszédére, hanem igenis megállapított, hogy csak felvilágosítást adhat.

— Amidőn tehát Herberger a román területeken mint megbízott működik, úgy *megbízatást egyáltalán senkitől sem kapott, vagy pedig, miként az Braziliába tett útja alkalmával is történt, az ottani kivándorolni szándékozókat bízták meg kivándorolhatásuk lebonyolításával, amely esetben mindenki saját tetszése szerint alkudozhatik Herbergerrel. Abból a kijelentéséből, hogy általános felvilágosításaimat Herberger kérelmére állítottam ki, nyilvánvaló, hogy a mozgalmat nem én kezdeményeztem és egyáltalán nem lehet szó, hogy a sao pauloi magy. kir. konzulátus felhívja kivándorlásra a magyarokat.*

A brazíliai veszedelmek.

— Ezek után meg kell említenem, hogy a kivándorlónak nem szabad figyelmen kívül hagyni az éghajlati és a táplálkozási igen nagy eltéréseket Sao Paulo állam és a régi haza között. Ennélfogva a táplálkozásnak feltétlenül szükséges minimuma jóval nagyobb idekinn, amelyek költségei a kereseti összegekkel nem hozhatók összehangba és ezért a következményeket vállalni kell.

— Ismétlem, hogy soraimmal korántsem merítettem ki mindazon nagyon fontos és mérlegelendő körülményeket, amelyekkel a kivándorlónak számolni kell. De nem is kívántam ezt tenni, mert célok az Ön által ez ügyben keresett helyes vezérfonal megmutatása volt, amelyet azt hiszem sikerült elérni. Teljes tisztelettel: V. Fillinger sao pauloi magyar királyi konzul.

A brazíliai sao pauloi magyar konzul leveléből minden kétséget kizáró módon kiderül, hogy Her-

berger Gyula nem mondott igazat, amikor azt állította, hogy Fillinger konzul áll a kivándorlási mozgalom élén. Kiderül továbbá az is, hogy Herberger egyéni akciót folytatott, pénzt vett el szegény, hiszékeny emberektől, akiket csábító ígéretekkel kiküldött a bizonytalanságba, a biztos nyomorba. (k. l.)

ARADI MIZÉRIÁK. Maximálni a közszükségleti cikkeket.

A piaci bojkott és az ármaximálás ellen a kofák által felvett harc ügyében ma a következő levelet kaptuk:

— Az aradi piaci mizériának megszüntetéséhez feltétlenül szükségesnek tartom, a hatóságok vonják be haladéktalanul a piaci kofáktól az árusítási engedélyüket. De a hatóságoknak nem szabad csak ennyivel megelégedniük, hanem oda kell, hogy hassanak, hogy ezek azután ne is érvényesülhessenek többé. Ha a termelő maga fogja kiállítani elárúsítás véggett terményeit és termékeit, akkor azok hamisítás nélkül és sokkal olcsóbban fognak a fogyasztó közönség kezébe jutni, mert hisz a kofák közvetítő árfelezése fokozza az árak drágulását. A kofák ott lesik az állomásokon és a vámházaknál a termelők érkezését, amikor a termelő azzal a szándékkal hozza be áruját, hogy a piacon azt maga adja el. A kofák ilyenkor azután egymást licitálják túl és így hajtják fel az árakat. — De még ehhez a felhajtott árhoz is 100 százalékos hasznot számítanak hozzá. Kint a mezőkön és a szőlőkben munkáshiány van, nem kell tehát attól félni, hogy a kofagárda éhenhal, ha megvonják az engedélyeket. Munka van elég. Nagyon kívánatos volna tehát, hogy a hatóságok ne adjanak alkalmat az ingyenezésre, illetőleg a kofálkodásra, ami ezzel egyértelmű. Egészen bizonyosra veszem, hogyha a hatóságok szigorúan fogják gyakorolni az ellenőrzést és a közönség közvetlenül a termelőtől juthat az élelmiszerekhez, akkor sokkal olcsóbban lehet majd vásárolni. Hiba azonban ott is van, hogy az ármaximálást nem az élelmicikkeken kell kezdeni, hanem a ruházati és egyéb hasonló közszükségleti cikkeken. Nem helyeslem azt az eddig hangoztatott elvet, hogy a kereskedőnek 30 százalékos polgári hasznot kell engedélyezni, mert élek a gyanupörrel, hogy a kereskedők egyrésze magasabban számláztatja az árut, mint a hogyan azt vásárolta és ahhoz számítja a 30 százalékot. A hatóságoknak a beszerzett adatok alapján ezekre nézve is meg kellene állapítani a maximális árat, és akkor nem hivatkozhatnak a gazdák arra, hogy éppen csak a közszükségleti cikkeket maxi-

málják és egyéb közszükségleti cikkek árát, nem.

Egy előfizető.

A menekült miniszter.

(Sztambulijcsky egyik társa nyilatkozik.)

Bucurestből jelentik: Obov Alexa a Sztambulijcsky-kormány földművelésügyi minisztere nem került a forradalmi kormány fogságába. Sikeresen titkárával együtt Romániába menekült. Egy újságíró a következő beszélgetést folytatta vele. Először is azt kérdezte tőle, hogy miképpen tört ki a forradalom?

— A Sztambulijcsky-kormány — felelte Obov némi kitéréssel — minden lehetőt megtett, hogy a nemzetközi követelményeknek eleget tegyen, tanúságot tett róla, hogy Bulgária nem törekszik hódításokra, sem pedig nem kíván Európának nehézségeket okozni a Balkánon. Az agrárpárt csakis békés politikát követett, mindenféle háborus mozgalmat elnyomott. — Vissza akarta szerezni Bulgáriának azt a tekintélyét, amelyet az oligarchikus kormány meggondolatlanlansága semmisített meg. Ferdinánd cár hadseregének tisztjei a macedóniai autonómistákkal összefogva felhasználták az alkalmat, hogy a parasztok nem voltak kellően felfegyverezve, forradalmat csináltak, letartóztattak néhány minisztert és több befolyosabb parlamenti tagot.

Elmondotta azután, hogy öt Plevnában érte a forradalom, Plevna pedig az agráriusok igazi erődje. Ő is ott maradt volna, elmenekülésének más okai vannak. Bulgáriában legalább ötszáz ezer agrárius van, akik fel fognak fegyverkezni és a forradalmárok ellen indulnak. Obov azért jött Romániába, mert Sztambulijcsky levélben kérte erre és hogy a román hivatalos világgal ismertesse meg azt a veszedelmet, amellyel a forradalmi kormány nemcsak Bulgáriára, hanem a szomszéd államokra is hozhat.

— Kikből áll az új bolgár kormány? — kérdezte a tudósító.

— Igen jó írókból — felelte Obov — akik a politikában nem játszottak és nem is fognak játszani semmi szerepet. Nincsenek meg a kormányzáshoz szükséges eszmék, tapasztalataik. — Miletics egyetemi rektor macedóniai származású, ezért lett miniszterelnök.

— Remélik az agrárius kormányzat visszaállítását?

— Határozottan igen — felelte Obov. A bolgár paraszt ugyanis öntudatosan ragaszkodik politikai jogaihoz és szerepéhez; egyszersmind számolni tud azzal a veszéllyel is, amely őt, meg az országot fenyegeti a politikai változás következtében. Tudomásom

van róla, hogy már meg is indult az ellenforradalom — tette hozzá.

— Igaz-e, hogy Boris király az agrár-párt ellen érez?

— Nem igaz — volt a felelet. — Sokszor beszélgettem Boris királlyal; tudom, hogy sokkal okosabb, semhogy rokonszenvét vagy ellenszenvét akárcsak el is árulja. Ne adjanak hitelt azoknak, akik csupa érdekből bocsátanak szárnyra bizonyos híreket, tgyebek közt azért is, hogy azok terjesztése révén külföldi kölcsönöket kaphassanak. Az idő hamar igazolni fogja, hogy kiknek a pártján áll a nép.

A halálvilla bűnősei.

(Előzetes letartóztatásban a rákos szentmihályi gyilkosok.)

Budapestről táviratozzák: A pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója befejezte a rákosszentmihályi gyilkosság gyanúsítottainak kihallgatását és kihirdette végzését, amelynek értelmében a nyolc gyanúsítottat előzetes letartóztatásba helyezi. Molnár-Tóth József 4 rendbeli gyilkosság és rablás címén, magán- és közokirathamisítás büntette miatt is előzetes letartóztatásba van helyezve, mivel arra szerződésre, amely a rákosszentmihályi villának Lachmann András nevére a saját nevére való átírásáról szól, az akkor már meggyilkolt Lachmann András nevét ráhamisította. Közokirathamisítás büntette akkor forgott fenn, amikor az így létrejött szerződést telekkönyvileg bekebelezte.

Kanozsay Dezsőt két rendbeli gyilkosság büntette miatt helyezték előzetes letartóztatásba, mert azzal van gyanúsítva, hogy Kővess Gyula és Lachmann Andrásné meggyilkolásában része volt, azonkívül kétrendbeli rablás, magán- és közokirathamisítás büntette miatt. Kanozsay Dezsőné magán- és közokirathamisítás és orgazdaság büntette, Molnár-Tóth Józsefné háromrendbeli gyilkosságban való bűnrészesség és háromrendbeli rablás büntette, Ditrői-Puskás Albert egyrendbeli gyilkosságban való bűnrészesség, zsarolás, csalás, Ditrői-Puskás Albertné orgazdaság büntette, Szegi Mária egyrendbeli gyilkosságban való bűnrészesség és zsarolás büntette miatt azért, mert 50.000 koronát kicsikart Molnár-Tóth Józseftől annak ellenértékeképpen, hogy a hullát lakásán elásta. — Boócz István mérnök egyrendbeli gyilkosság kísérletének büntette miatt helyeztetett előzetes letartóztatásba.

A vizsgálóbírói végzés ellen Molnár-Tóth Józsefné, Kanozsay Dezsőné és Szegi Mária felfolyamodással éltek a pestvidéki kir. törvényszék vádtanácsához. Valamennyi gyanúsított beismerte bű-

nösségét, kivéve Molnár-Tóth Józsefet, aki három gyilkosságot ismert be, a rendőrségen tett vallomásaéhoz egyezően, Lachmann András meggyilkolását nem akarta beismerni. Ezzel szemben a vizsgálóbíró, Lachmann András meggyilkolásával is gyanúsítja Molnár-Tóth Józsefet.

Irodalom, művészet

Heti műsor. Vasárnap d. u.: Bűvös kard — Csipkerózsa. Este: Sárga csikó, Barics Gyula vendégfelléptével. Hétfő: En vagyok a néni... (Charley néne.) Tompa Béla felléptével. Kedd: Szevillai borbély. Sándor Erzsébet vendégfelléptével. Szerda: Grätchen, vigjáték, csak felnőtteknek. Csütörtök: Nirschi Emilia, Kálmán Oszkár és Fleischer Pál, a budapesti Operaház tagjainak együtt koncertje. Péntek: Lakmé, Sándor Erzsébet vendégfelléptével. Szombat: Zsidónő, Kálmán Oszkár és Nirschi Emilia vendégfelléptével. Vasárnap este: Árendás zsidó.

Vasárnap este a legnépszerűbb aradi színész, Barics Gyula vendégszerepel a Sárga csikóban a nyári színházban.

Mindenki kacagni fog hétfő este a nyári színházban. Az igazgatóság a lemulattatott angol bohózatot, az „En vagyok a néni“ tűzte műsorra, amelynek egyik főszerepét Tompa Béla alakítja.

A közönség érdeklődése mind jobban fokozódik Sándor Erzsébet, a magyar Operaház híres művésznőjének fellépteit iránt. Zsufolt házak örvényörködték eddig minden fellépésében és még nagyobb érdeklődéssel tekint a közönség a keddi és pénteki vendégjáték elé. A művésznő kedden este a Szevillai borbélyban, pénteken pedig a Lakméban játszik. Mind a két estére jegyek elővételben a színház pénztáránál válthatók.

Csak felnőttek nézhetik végig a nyári színház szerda esti vigjáték-újdonosságát. Naorszerű szerepszerepében a Gretchen című vigjáték kerül színre, melynek minden mondata, jelenete vidámság, finom, izléses erotika, melyen csak mulatni tud a publikum.

Budapesti művészek vendégszerebelnek a jövő hét két estéjén a nyári színházban. A magyar Operaház három lekválóbba tagja: Nirschi Emilia, Kálmán Oszkár és Fleischer Pál érkeznek Aradra és csütörtökön este nagyszabású koncertet adnak, melyen az Operaház első balerinája, Nirschi Emilia klasszikus táncokat jár. Kálmán Oszkár opera-áriákat énekel s a színház zenekarát az Operaház karmestere, Fleischer Pál vezényli. Szombaton este a budapesti művészek ismét fellépnek s ekkor a Zsidónő kerül színre. Mind a két estére a jegyeket elővételben árusítja a színház pénztár.

Mesedélután. A színház művésztársai nagy ambícióval készültek a mesedélutánra. A szereplők Gömör Emma, Vannay Lonci, Ágai Margit, Kúri Klári, Heini Juliska, Darvas Ernő, Ács és Kővári mindent elkövetnek a siker érdekében. A mesedélután részletes programja a következő: 1. Mesét mond Kubán Endre. 2. Bűvös kard. Mesejáték egy felvonásban, két képben. Irta: Serényi József. 3. Mese. 4. Kúri Klári táncol. 5. Szavaltat. 6. Mese. II. rész: 7. Csipkerózsa. Mesejáték.

egy felvonásban, két képben. Iria: Kubán Endre. 8. Táncol Halászi Magda. 9. Mesél Kubán Endre. Az előadásra jegyek válthatók vasárnap délelőtt a téli színház, délután a nyári szinkör, pénztáránál.

A megdrágult trafik.

(Aradra érkezett a rendelet.)

Az aradi monopolfelügyelőséghez ma érkezett meg a monopolvezérigazgatóságtól az a rendelet, amellyel a dohányneműek árát fel emelik. A rendelet szerint a Regale R. M. S., amely eddig 50 bani volt, ezután 80, az Intim R. M. S. árát 40-ről 70-re, az Intim Clubét 30-ról 50-re, a Dame-ét 25-ről 40-re, a Functionarét 12 és fél baniról 25-re, a Nationalaét 7 és félről 10-re emelték fel darabonként. A szivarok közül csak a Cigarillos drágult meg, a mely az eddigi 1 leu helyett ezután 1 leu 25 bani. A dohányok közül a Regalét 300 leiről 600-ra, a Luxét 200-ról 400-ra, az I. osztályuét (Calitatea) 150-ről 250-re, a II. osztályuét 100-ról 150-re, a III. osztályuét 50-ről 75 leire emelték különként. A Cavalla cigarettá ára 40 bani maradt. A Job cigarettanapir árát 5 leiről 6 leire emelték, a főbbi papirok ára a régi maradt. Egy csomag klub kártya árát az eddigi 102 leiről 142 leire emelték. A monopolickek árának emelése miatt már napok óta nem adott ellátmányt az aradi dohányraktár. Most a kénvszerszünet kipróbálásaképpen hétfőn minden jelentkező kaphat ellátmányt és a következő naptól kezdve ismét a régi rend szerint lehet majd kapni monopolickeket.

Döntőbírósg a pékek ügyében.

(Negyven százalékos béremelés, kilenc órai munkaidő.)

Az aradi törvényszéken alakult döntőbírósg, amely a pékmesterek és munkások vitás ügyében döntött, Horváth János táblabíró elnökletével ma ülést tartott. A pékmunkások 30 százalékos emelését kérték az eddigi 420 és 360 leijes hetibérének, a munkaidőnek nyolc órában való megállapítását és naponként egy kiló kenyert. A munkaadók hajlandók voltak a 30 százalékos fizetésjavítást megadni, de csak 9 órai munkabér után, családos munkásnak hetenként 5, nőtlen munkásnak pedig 3 kiló kenyert akartak adni. Mig a munkások a döntőbírósg határozatát három havi érvényre kérték kimondani, addig a munkaadók képviselője egy évi hatállyal kérte a határozat kimondását. A döntőbírósg hosszas tanácskozás után a munkások fizetését 40 százalékkal felemelte, 9 órai munkaidőt állapított meg, családos munkás hetenként 5, egyedül álló munkás pedig 3 kilogramm kenyert kap. A döntőbírósg határozata május 9-től számítva hat hónapi érvényre nyel bír.

Elhíjasodás, köszvény és cukorbetegség esetén a FERENC JÓZSEF keserűviz javítja a gyomor és a belek működését, élénkíti az emésztést és előmozdítja az anyagcserét.

Sztambulijszkyt megölték.

A parasztek megakarták lincselni. — A volt bolgár miniszterelnök menekülése és halála. — Jugoszlávia megakarja szállni Szófiát. — A csehek nem ismerik el az új bolgár kormányt.

Bulgáriában tragédia játszódik le. A cselekmény most jutott el ahhoz a kulminációs ponthoz, amelyen túl kezdődik a tragikus végkifejlet. A tragédia akkor kezdődött, amikor a kis, jobb sorsra érdemes országnak kormányzását az erős kezű Sztambulijszky, a néptanítóból lett politikus ragadta magához. Sztambulijszky parasztiáira támaszkodott aki tüzön-vízen keresztül követték vezérüket. — Sztambulijszky kíméletlenül elnyomott mindenkit, aki politikájának útjában állott. Biróság útján elítélte az előző kormányok tagjait, eszközei között szerepelt a gyilkos és bomba és oly atmoszférát teremtett Bulgáriában, hogy a forradalom kitörésének be kellett következnie. A megtaposott ország már nem viselhette el tovább a parasztek diktatúráját. Sztambulij-

szky ellenségei összefogtak, megbuktatták őt és egész kormányzati rendszerét és az országot a polgárság vezetése alá akarták vinni.

Ma azután hivatalos távirati jelentés beszámol arról, hogy Sztambulijszkyt sikerült elfogni. Az esz-kort elől azonban elmenekült és menekülése közben *agyonlőtték*. A parasztek diktátora életével fizetett kétségtelenül sok bűnéért. Tévedés azonban azt hinni, hogy most már elmúlt a veszély Bulgáriáról. A tragikus végkifejlet útban van, mert a szomszédos Jugoszlávia a kisanant mandátumával meg akarja szállni Szófiát, hogy rendet teremtsen Bulgáriában. Hogy sor kerül-e erre, az még kétséges, amnyl azonban bizonyos, hogy Bulgáriára a megpróbáltatások nehéz ideje következik. Mai jelentéseink a következők:

Sztambulijszky menekülése és megölése.

Szófiából táviratozzák: A bolgár távirati ügynökség jelenti: Sztambulijszkyt tegnap reggel elfogták. A körülvevő kormányközegek előtt kijelentette, hogy *megadni óhajlja magát*. Erre Sztambulijszkyt autón Tatarbazarszikkba szállították, hol a lakosság az autót körülvette és szidalmazta Sztambulijszkyt, akit meglincselni akartak. Erre Sztambulijszkyt uiból visszavitték autón Szlovovicába. *Az országuton az autót felfegyverzett parasztek megtámadták.* A zürzavarban Sztambulijszkynek sikerült elmenekülnie. Azonnal üldözésbe vették. Üldözés közben lövöldözésre került a sor, amelyben Sztambulijszkyt megölték. A bolgár kormány végtelenül sajnálja az esetet.

Szófiából táviratozzák: Sztambulijszky halálának híre a városban hamar terjedt el. Az elfogatás részleteit az utcákon és tereken összesereglegő tömeg élénken vitatta. Sztambulijszkyt akkor találták el a katonák golyóval, amikor a Golak környékén történt elfogatása után Pazarcsik falu környékén délután 3 órakor szökést kísérelt meg.

Bécsből táviratozzák: Illetékes bolgár helyen kijelentik, hogy a

A jugoszlávok megszállják Szófiát.

Belgrádból táviratozzák: A Tribuna, amely a kormány közvetlen környezetéből szokta értesülni, a következő hivatalosnak látszó közleményt hozza:

A kisanant kormányai egyetértenek arra nézve, hogy a délszláv kormány helyesen cselekszik, mikor végrehajtja Bulgáriával szemben a legutolsó minisztertanácsban kifejezésre jutott elhatározását. Ha a kisanant elszánja magát a fegyveres közbelépésre, akkor a délszláv kormány felhatalmazást fog kapni Románia, Görögország és Csehszlovákia részéről, hogy megszállja Szófiát és hielvrellítsa a rendet és nyugalmat. A tegnapi minisztertanács után Ninesics külügyminiszter ezt mondotta hírlapíróknak:

Diplomáciai uton nagyon élénken dolgozunk. A kisanant kormányai tökéletesen egyetértenek. Szófiában a legrövidebb időn belül erélyes lépések fognak történni.

bolgár kormány melven sajnálja Sztambulijszky megölését, mert kifejezetten megparancsolta, hogy élve fogják el. A vétkesek személvét már megállapították és felelősségre fogják vonni őket.

Bécsből táviratozzák: Szófiából érkező jelentés szerint Sztambulijszky szófiat lakásán és a főváros környékén levő birtokán megtartott házkutatás alkalmával megtalálták a *költársaság kikiáltását célzó tervezetet*. A kikiáltás napját szeptember 22-re állapította meg a tervezet. Ezen a napon lett volna az Alexander Nevszki-templom felszentelő ünnepsége százezer paraszt részvételével. A tömeget egy tüzoltóoktanában berendezett fegyverraktárból akarták felfegyverezni. Az ünnepségen Boris királyt lemondatták volna. Az említett fegyverraktárt megtalálták és a fegyvereket elkobozták.

Szófiat jelentés szerint az egész országban rend és nyugalom van. Néhány lokális jellegű ellenállást a kormány könnyű szerrel elfojtott. Radomirban a szobranje velt elnöke megkísérelte, hogy a parasztokat szervezetbe tömörítse, de nem ért el eredményt.

Bécsből táviratozzák: A Neue Freie Pressenek jelenti Belgrádból: A fascista Preporod kormánykörökből arról értesül, hogy előreláthatóan rövid időn belül katonai beavatkozást haitanak végre Bulgáriában.

Bécsből táviratozzák: Jugoszláv diplomáciai forrás szerint a belgrádi és az athéni kormányok elhatározták, hogy az új bolgár kormánytól követelni fogják járuljon hozzá a kisanant ellenőrző bizottságának Szófiában való felállításához. Hangsúlyozzák, hogy ennek a bizottságnak nem a nagyhatalmak, hanem kizárólag a kisanant és Görögország képviselőiből kell állania.

Bécsből táviratozzák: Itteni illetékes csehszlovák részről kijelentették, hogy a csehszlovák kormány a szófiat új kormányt nem ismeri el és ha Sztambulijszky elfogatása tényleg megtörtént, a kisanant új helyzet előtt áll.

Bucurestiből táviratozzák: A

bucurestii bolgár követ hivatalos jelentést adott ki arról, hogy Bulgáriában a vasúti, a postai és a távirdai forgalom teljesen helyreállt.

Szófiából táviratozzák: A bolgár kormány elhatározta, hogy kérni fogja a román kormánytól Obov volt bolgár belügyminiszter kiadatását, akit közönséges bűncselekményekkel vádolnak.

Bucurestiből táviratozzák: A Dimineata szófiat tudósítója szerint a bolgár kommunista párt állást foglalt az új kormány ellen. A miniszterelnök tárgyalásra hívta fel a kommunisták vezéreit, melyen részt vesznek a többi pártok vezetői is.

Szófiából táviratozzák: A bolgár kormány új lausannei delegátusává Gesev volt miniszterelnököt nevezte ki.

Gyermekügyi kiállítás.

(A gyermekek testi és szellemi fejlődése.)

Budapestről jelentik: Az első gyermekügyi kiállítás ma nyílt meg a Mücsarnokban. A gyermekek testi és szellemi fejlődésére vonatkozólag minden van felhalmozva. A kiállítás négy csoportra oszlik: az egészségügyi, nevelés, oktatásügyi nevelés, gyermekvédelem és gazdasági csoportokra. A gyermek fejlődését minden időpontban bemutatják. Rendkívül érdekes a gyermekkoponya-gyűjtemény, amely az egészséges és a beteg gyermekek közötti különbséget szemléltetően ábrázolja. A csecsemők táplálására, gondozására eszközök és figyelmeztető képsorozatok adnak utmutatást. Egyik érdekessége a kiállításnak Molnár Sári öt gyermekének preparátuma, amelyet 1842 óta őriznek az egyetemen anatómiai intézetében. Külön szobában vannak elhelyezve a gyermekbetegségekre és nemi betegségekre vonatkozó készítmények. Érdekes a mentők kiállítása és a statisztikai kimutatás a gyermek balesetekről. A múlt évben 420 gyermekbaleset volt. A Stefania anya- és csecsemővédő szövetség az egyik szobában teljesen berendezett védőintézetet állított ki. Érdekes a katolikus Patronazs Egyesület, a székesfővárosi árvaszék, a rendőri gyermekbírósg és V. kerületi népiház bölcsőjének kiállítása is. A nevelés és oktatásügyi csoport anyagának egyik érdekessége az új iskola kiállítása, ahol Nagy Emil igazságügyminiszter felesége Domonkos Lászlóné igazgatónővel magyarázzák az iskola célját és az életkorhoz alkalmazott tanítást. Az új iskola szerint a feladat egyéni differenciák lélektan kutatása. Értékes a gyógypedagógia iskolák kiállítása 1200 gyermek készítményeiről. A statisztikai adat mutatja, hogy 1200 gyengehétésgű gyermek szülője közül 290 vérhajos. A Gyermekvédő Liga pompás kiállítását Neugebauer Vilmos igazgató rendezte. Külön érdekessége a kiállításnak a bábszínház, amely magyar népmesét dramatizálásokat ad elő.

A pénzügyi vezérigazgató Aradon. Simionescu pénzügyi vezérigazgató ma Clujról (Kolozsvárról) Aradra érkezett és itt Margincantiu Titus pénzügyigazgatóval, val, Petrescu Illés adminisztrátorral és az adókövetőbizottságok elnökeivel megbeszélést folytatott.

— Liturgikus istentisztelet az evangélikus templomban. Holnap, vasárnap délután fél 6 órakor az aradi lutheránus templomban liturgikus istentisztelet lesz, amelyen dr. Kirchnopf Gusztáv elji (kolozvári) evang. lelkész, énekkar segédlete mellett, a Luther—Bach—Himmelféle liturgiát fogja előadni és szentbeszédet mond. A kiváló szónok 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó istentiszteleten szintén egyházi beszédet fog mondani. Dr. Kirchnopf e ténykedését Arad város közönsége bizonyára nagy számban fogja figyelemmel kísérni és előadását meghallgatni. Ez alkalommal is a templom villanyvilágításának bevezetésére gyűjtés lesz és minden adományt köszönettel fogad az egyház vezetősége.

— Hirtelen halál az utcán. Ma délelőtt kilenc óra tájban Hanula Mária szolgáló leányt a Paulin (Fábián) utca egyik háza előtt holtan találták. A kiszállott rendőrhivatal megállapította, hogy Hanula Mária szívizékhűlés következtében halt meg. Holttestét az alsó temető halottsházába szállították.

— Tömeges ebmarás. Az utóbbi időben Aradon ismét nagy számban fordulnak elő marási esetek. Tegnap nyolcat jelentettek be a városi orvosi hivatalban. A megmaratottak között van Scharfstein Géza magántisztviselő, akit az állomáson lévő vágóház előtt egy veszett macska 24 helyen megmarat. A betegeseket a elji Pasteur-intézetbe szállították. Dr. Luszt Ferenc hatóságos orvos felhívja a közönség figyelmét, hogy a kutyaikkal és macskákkal szemben elővigyázatosságot tanúsítson, mert a marási eseteket csak a közönség elővigyázatosságával lehet csökkenteni.

— Julius S. Nevezetes nania lesz ez Aradnak, mert ekkor rendezi az aradi Ipartestület a városi ipar egész területén azt a nagy szabású népnepünnevet, melynek előkészítési munkálatain nagyban buzgólkodik a 200 tagból álló rendező-bizottság. A népnepünnevet tiszta jóvedelme egy létesítendő „Iparos Menház“ alapját van hivatva gyarapítani és így remélhető, hogy nemcsak Arad iparosai, hanem a társadalom minden rétege részt vesz azon. Előre elárulhatjuk, hogy a délutáni műsor szentpédig kavar és reggeliző tartó táncmulatság rendeztetik.

— Aki még nem lát villanyos vasúton az jöjjön el az aradi CFR. mozdony- és motorvezetők népnepünnevére ma, vasárnap d. u. a városi ligetbe.

— Az összes létező sorsjegyek huzásáról, fel nem vett nyereményekről darabonként egy leuért azonnal kimerítő felvilágosítást nyújt Bérczi Károly. Strada Eminescu 10., 18.

— Tennis, antilon és fehervászson cipő újdonságok Weinberger cipő-fizletében Fischer Eliz-palota.

— Dr. Bauer Félix ügyvédi irodáját f. hó 15-ével Str. Brancoviciu (Lázár Vilmos-u.) 2. szám alá helyezte át.

— Iroda-át helyezés. Kornis Zsigmond és Márton fatermész cég irodáját a Bul. Reg. Ferdinand I. No. 28. (Boros Beni-lér 28.) szám alól az Acsev. épületbe. (Bul. Reg. Ferdinand 4.) I. emeletre helyezte át. Bejárat városházával szemben.

— Perzsaszőnyeg szövő tanfolyam. Jelentkezni lehet egész nap. Szőnyegtervek megrendelhetők vagy készen kaphatók. Beleznay műterem, Bohus-palota.

— Szép férfi frizurához elengedhetetlen a Brázy briliantin. Kapható mindenütt. Nagyban Hehs és Klein cégnél Arad.

— A nyári utazások alkalmával sok kellemetlenséget kerül el az, akinek menetrend van a zsebében. Közlekedést lásd az apróhirdetésekből.

— Sportolók el ne feledjétek, hogy Diana sósorszással lehet izmaink ruganyosságát legjobban megóvni.

— Férfi és női szabók figyelmébe! Folyó hó 20-iki kezdettel a közismert legjobb beosztási uti szabászi szaktanfolyamot nyitok férfi és női szabók részére. Beiratkozni naponta Str. Russu Sirianu (Aulich-utca) 20. J. Mihálkovits.

—————

LEGUJABB.

Sztambulijszky sikkasztott.

Szótából táviratozzák: A Sztambulijszkynél tartott házkutatás alkalmával a padló alatt elásva tízmillió svájci frank értékű idegen pénzt találtak. Kétségtelennek tartják, hogy Sztambulijszky az állampénztárból sikkasztotta el. Amikor hatalomra jutott, még nagyon szegény ember volt.

Szótából táviratozzák: Szlavice község határában, ahol Sztambulijszky elszáncolta magát fegyveres parasztjaival, a testvéröccse is elesett. A szlavovicei házban tartott házkutatásnál is rengeteg külföldi valutát találtak. Sztambulijszky családja München környékén tartózkodik. A szófiai rendőrfőnököt a Szlavovice körüli összecsapás után elfogták. A nép dorongokkal agyonütötte. A rendőrfőnököt halálosan gyűlölték kegyetlensége miatt. A Cankov-kormány megkeresi a csehi-szlovák kormányt, hogy Daszkalov Rajko nárai bögár követet, aki Sztambulijszky vak eszköze volt, szolgáltassa ki. Az igazságügyminiszter lakásán tartott házkutatás alkalmával iratokat találtak, amelyekből kiderül, hogy Sztambulijszky magának és barátainak az állampénztárból óriási összegeket utaltatott ki.

—————

Egy rend szabad egyesülete.

(Kik kaptak most „Pour le mérite“-rendjelet?)

Párisból jelentik: A „Pour le mérite“ porosz rendjel békeosztályának tulajdonosai szabad egyesülete ma beválasztotta tagjai közé Einstein Albertet, Gerhart Hauptmann, Félix Kleint, a híres göttingi matematikust, Liebermann Max festőművészt és Lederer Hugó szobrászt, a hamburgi Bismark emlékmű megalkotóját. Az 1842-ben alapított rendjel tulajdonosai közé eddig mindössze négy művész tartozott, mert a porosz kormány az új választásokat öt esztendő óta, a forradalom kitörésének napjától felfüggesztette és nem töltötte be az elhunytak helyeit. Régebben a császár ejtette meg a választást, hogy ki kerüljön a rend tagjai közé. A rend tagjai most, miután császár nincs, aki a rendjel adományozhatná, szabad egyesületet alakítottak és ez fog gondoskodni arról, hogy a

rend sorait betöltsék választás után a művészet és a tudomány vezető elméivel.

Közgazdaság.

Esik a magyar korona.

Az osztrák korona kivételével ma minden érték ára süllyedt Zürichben. Ez az értéksüllyedés a nehéz valutánál alig számbavehető, de a magyar korona a 15-ötöd részét veszítette el a félszantimos cséssel. Száz német márka ára ma a félszantim alá esett Zürichben és Berlinben oly katasztrofális mértékben indult ma a tőzsdényítés, hogy a kezdőár-folyamokat nem tudták megállapítani. Később megállapodtak az árak, de tíz százaléknál magasabb az emelkedés tegnap óta. Dollár 115000, svájci frank 20750 márka. Június 11. óta, négy nap alatt 50 százalékat emelkedtek a berlini árak; 11-én a dollár 81.500, svájci frank 14.850 márka volt. Ma a zürichi jegyzésekben ismét szerepel a lei 2.80-as áron.

Aradi valutaárak. (Június 16.) Francia frank 13.10, svájci frank 35, dollár 201, dinár 2.05, szokol 5.80, márka 0.0030, lira 9, angol font 890, magyar korona 0.03, osztrák korona 0.0029. — Kifizetések: Budapest külföldi 34, belföldi 42, Bécs 355, Berlin 0.0019, Prága 5.95, Zürich 35.75, Milano 9.10, London 915, Páris 12.80, Newyork 201, Belgrád 2.15.

Temesvári valutaárak. (Június 16.) Berlin 19, Newyork 202, dollár 200, London 925, angol font 915, Páris 12.70, francia frank 13, Zürich 36, Milano 9.30, lira 9, Prága 5.96, szokol 5.75, Belgrád külföldi 2.20, belföldi 2.10, dinár 2, Budapest külföldi 38, belföldi 43, Bécs 356.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Június 16.) Kifizetések: Páris 12.72, Berlin 0.002050, London 922, Newyork 201, Milano 9.30, Zürich 36.10, Bécs 0.002875, Prága 6.05, Budapest 4. — Valuták: Márka 0.0030—40, angol font 9.05—9.10, francia frank 13.10—13.15, svájci frank 36—36.50, lira 9.10—9.15, dinár 2.10—2.20, dollár 200—202, osztrák korona 0.0028.50—29, magyar korona 0.0375—4, szokol 5.90—6.

Zürichi nyitás. (Június 16.) Berlin 0.005050, Newyork 556.50, London 2567, Páris 35.15, Milano 25.75, Prága 16.6550, Budapest 0.07, Belgrád 6.10, Varsó 0.0065, Bécs 0.0078.50, bélyezett 0.0079.

Zürichi zárlat. (Június 16.) Berlin 0.0049, Amsterdam 218.10, Newyork 556.75, London 2568, Páris 35.10, Milano 25.62, Prága 16.6550, Budapest 0.07, Belgrád 6.10, Bucuresti 2.80, Varsó 0.0065, Bécs 0.0078.50, bélyezett 0.0078.50.

Budapesti Devizaközönyt jegyzési. (Június 16.) Napoleon 26400, Amsterdam 2868—2938, Belgrád 80—82.50, Berlin 0.06.55—7, márka 0.07.05—7.50, Bucuresti 37.50—40, lei 38—40.50, London 33750—34450, angol font 33780—34480, Milano 339—351, Newyork 7325—7500, Páris 462—474, francia frank 467—479, Prága 219—227, Varsó 0.08.55—9.15, Bécs 0.10.30—10.90, Zürich 1315—1350, svájci frank 1320—1355.

— Nem szabad hitelezni csak pontos és megbízható információ alapján. Románia legnagyobb információs irodája a Radio R. T. információs osztálya, Cluj. Postafiók 127.

Kiadóhivatali üzenet.

Építész. A leégett Mária-Radnai kegytemplom és zárdaépület helyreállítási munkálataira vonatkozó hirdetmény lapunk folyó hó 15-iki számában jelent meg.

Fényképészeti cikkek Blochnál.

Cipőújdonságok Weinbergernél.

Szücs harisnyái a legjobbak és a legolcsóbbak. A motorállomással szemben.

Irógépmunkák Bodnárnál készülnek.

Gyengeelméjűek és gyengétehetségűek felvétele. Az ineni (borosjenői) (Aradm.) gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató intézetben az 1923—24. tanévre több gyengeelméjű és gyengétehetségű, aki az elemi iskola 5. vagy más osztályában ismételtelen megbukott, illetve elemi iskolába nem járt, éptestű, de szellemi rendelkezésséget eláruló gyermek vétetik fel. Szegénysorsuak ingyenes elhelyezést nyernek. Felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

A katonai strandfürdő a legkellemesebb üdülőhely.

Kardia 16-os csoko ládó feltárlhatóan minőségű

1/2 kg-os csomagokban is kapható. Minden háztartásban nélkülözhetetlen. I-13754

—————

Mozi.

* Egyetlen napon, vasárnap látható az Urániában a Gyémánt-hajó. A közelmúlt idők indiai filmslágereinek grandiózusan nagyszerű jelenetei, a távol Kelet minden miszticizmusa és titokzatossága elevenedik fel emlékezetünkben újra ennek a pompás filmnek láttára, amelynek főszerepeit a jelenlegi filmművészet két kiváló reprezentánsa, Ressei Orla és Carl de Vogt játssza. A fantasztikusan kalandos történet a „Buddhafejú gyémánt“ körül fordul; nagyszerű fantáziával megcsinált, misztikusan titokzatos indiai dráma, amelyben egy exotikus és fanatikus társaság valóságos hajszát rendez egy csodátevőnek hitt gyémánt után. A páratlanul érdekes film csak vasárnap látható az Urániában.

* A Fekete Cezár. Conan Doyle egyik legszenzációsabb regényéből készült filmszenzáció, amely igen érdekes meseszövevével, izgalmas felépítésével az eddigi előadásokon nagy sikert aratott, vasárnap kerül utoljára színre az Apollóban. Az aranyásók birodalmába, Alaska jégmezőjére visz a pompás történet. A szenzációsan nagyszerű film főszerepét Douglas Fairbanks játssza.

* A pokol kulcsa az Apollóban. Az Apolló-mozi műsorán témájánál és kidolgozásánál is fogva nagyérdekességű amerikai film dráma kerül bemutatásra. A pokol kulcsa címen. A modern filmtéchnika minden ötletessége és raffineriája összpontosul ebben a pompás létkészítésű, villámgyors, meglepés-szerű változatokkal teli drámában, amelynek főszerepeit az amerikai filmművészet legkitünőbb reprezentánsai játsszák. A pokol kulcsa hétfőtől szerdáig látható az Apollóban.

Radio Hírtételei Iroda
2837/a. sz.

Divat Eponge crepp	Lei 59.—
Selyem crep marocain minden színben	Lei 198.—
Mintás marquizette	Lei 82.—
150 cm. tiszta gyapju férfiszövet ...	Lei 298.—
Foulard gyönyörű mintás	Lei 115.—
Ruhavászon	Lei 78.—
Fehér tenisz szövet	Lei 295.—

„RENAISSANCE“

DIVATRUHÁZ

Str. Bratianu (Minorita-palota) Weitzer-u. 2.
feltűnően olcsó nyári árjegyzéke:

Crep de chinek, vásznak, chiffonok,
női és férfi szövetek, nagy választékban.

RENAISSANCE divatruház Str. Bratianu 2. Minorita-palota, Weitzer J.-u. 2.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

8. Szabálytalan megnyitás.
Jatszották Bécsben, 1922. novemberben.

Világos: Knoch. Sötét: Aljechin.
1. d2 - d4 1. Hg8—f6

Ezt a megnyitást, melyet Paulsen, Tarrasch és Tschigorin már évtizedekkel ezelőtt is játszottak, egy ismeretlen tettes minden különös ok nélkül „indiai megnyitás“-nak nevezte el. Az értelmetlen elnevezés természetesen gyorsan elterjedt, noha a jelzett címzés jogosan az 1. e4. e5 2. d3 megnyitást illeti meg, mert Green, ki vele 1862-ben a londoni versenyen sikertelenül kísérletezett, tényleg Indiából hozta magával. Ha egyebet nem hozott, ezért kár volt elmennie. Mellesleg India, bár a sakknak őshazája, e tekintetben jelenleg egészen jelentéktelen. Ebbeben nincs semmi különös, hisz ugyebár a legszebb prémek is a sarkvidékről kerülnek piacra és mégsem az eszkinók a legelegánsabb divathölgyek?

2. Hg1—f3	2. d7—d5
3. e2—e4	3. e7—e6
4. e2—e3	4. Fc8—f5
5. Hb1—d2?	5. e7—e6
6. Ff1—e2?	6. Hb8—d7
7. 0—0	7. Ff8—d6
8. e4—e5	8. Fd6—e7
9. h2—h4	9. Hf6—e4
10. Hd2×e4	10. d5×e4
11. Hf3—d2	11. h7—h5!
12. f2—f4	A h5 gyalog nem volt üthető Vh4 miatt.
13. g2—g3	12. g7—g5!
14. Fe1—b2	13. Hd7—e6
15. e3×f4	14. g5×f4
16. Vd1—b3	15. h5—h4
17. h2×g3	16. h4×g3
18. Hd2—e4	17. Hf6—d5
19. Bf1—e1	18. Hd5×f4!
20. d4—d5	19. Vd8—g5
	20. Hf4—d3!

Világos feladja: matthálóba került. Aljechin az ő igazi stílusában játszott, de különben az ellene is, ki a többi játszóját is éppen ilyen rosszul vezette.

— A magántoisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak július 1-én rendezendő parkünnepélyén a rendezőség kellemes meglepetésekről gondoskodott úgy, hogy valószínűleg az idény legsikerültebb népünnepélyei közé fog tartozni.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
fclcl.
Cenzurat:
JOAN NICHIN.

NYILTÉR.

Értesítés.

Tisztelt ügyfeleink sz. tudomására hozzuk, hogy fordítási irodánk zavartalanul tovább működik.

13151 KELET hírlapiroda.

Özv. Morgenstern Gyuláné
fogászati műtermét (Str. Eminescu No. 13. (volt Weitzer-utca) főpostával szemben)

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus átvette és működését megkezdte. 3416

Menyült a

„Globus“ iroda

Plata Catedralei No. 14.
(Tökölly tér 1.)

vá lal 3400

fordítást és mindenemű közvetítéseket.

A Pancotai Gazdasági és Iparbank r. t. Igazgatósága mely illetődéssel és legbensőbb fájdalommal jeleníti, hogy a társaság fáradszaktalan tevékenységgel és odaadó buzgalommal működött igazgatósági tagja.

Nagy József ur
róm. kath. piébános.

f. hó 16-án, életének 61. évében, hosszas szenvedés után, az Urban elhunyt.

A megboldogult hült tetemei június hó 18-án d. c. fél 11 órakor, fognak örök nyugalomra helyeztetni.

Emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni!

Kelt. Pancotán, 1923. június hó 16-án.

„Apokol kulcsa“

Nagyszabású amerikai dráma bemutatója hétfőn az

Apolloban.

Plombált, valódi szegedi
édosnemes, rózsás
es mercantill

PAPRIKA

szükségletét mindenkor a legelőnyösebben szerezheti be:

BODNÁR TESTVÉREK

szegedi paprika-import, romániai főlerakatóban ARAD. Strada Mocioni No. 4. (Orczy-utca) 1. szám. Eladás csak nagyban.

Magánház, elfoglalható
melékkelhelyiségek, istálló, kocsiszin, gyönyörű gyümölcsös kerttel, továbbá ugyanily gazdálkodásra alkalmas ház belváros közepében eladók. Bővebbet:

WALLINGER-irodában. 13274

Elektromérnök

Keres elhelyezkedést nagyobb iparvállalatnál, avagy mérnöki és vállalati irodánál. Esetleg társulna is. **Önálló munkaadó** az elektrotechnika minden ágában, különösen elektromos centralék és hálózatok tervezésében és építésében, azonkívül nagy műhelyprakszissal rendelkezik az elektromos gépek és transzformátorok gyártása és javítása körül. Szíves megkereséseket „Elektromérnök“ címen WALLINGER hirdetője Arad továbbít. 13273

„Fekete Cázár“

Filmszenzáció, CONANDROYLE regénye után ma vasárnap utóljára az

Apolloban.

Magánházak: Kül- és belvárosban
Kül- és belvárosban 110000 Leitől 900000 Leig lakással. Elegáns hálószobák lakással jó jövedelemmel 500000 Lei-től feljebb eladók. SAVOY, Bulev. Carol I. (Frzsébet körút) 32. 13119

Ügynök

felvétetik a dévai

Singer varrógép-raktár

vezetésére. Irásbeli jelentkezések

Bourne & Co. céghez

küldendők. Arad, Reg. Ferdinand (József f.) 9

Alkalmi szólóvétel!

Covaszincon a villanyos megállótól pár pernyi távolságra, gyönyörű fekvésű, 7 kat. hold szőlő, szép kolnával, 3 szobás lakással, pincével, teljes felszereléssel, idej természetesen, kedvező fizetési feltételekkel. — Maderaton (Magyaradon) Nagyuri hegyen 5 kis hold szőlő kolnával, nyáralásra alkalmas gyönyörű lakóházzal, nagy pincével, teljes felszereléssel eladók. Megbizott **Haász-irodája**, Str. Románului 5. (Zrínyi-utca.) 13530

Erdővevők

figyelmébe 1 547 kat. hold erdő kiterjedésű 300 waggon kész kitermelt fával, 15 km. keskenyvágányú vasut vonalal eladó. Értekezni lehet 13135

Haász irodájában Str. Románului 5. (Zrínyi-u.)

„Gyémánthajó“

Izgalmas kaland,
CARL de VOGT
a főszerepben ma
vasárnap az

Urániában.

Olcsóságáról és szoliditásáról
a már előnyösen ismert

ORIENT

Divatruház

Bulevardul Regina Maria 18.
Andrássy-tér Salacz-utca sarok.

- 1 mtr. jó mosó creton, ezelőtt 36, most Lei 28.—
- 1 mtr. cérna zefir, ezelőtt 40, most Lei 31.—
- 1 mtr. mosott vászon, ezelőtt 48, most Lei 38.—
- 1 mtr. mosó marocain, ezelőtt 65, most Lei 45.—
- 1 mtr. 120 cm. sz. francia grenadin, ezelőtt 98, most L. 68.—
- 1 mtr. 120 cm. sz. mintás opálok, ezelőtt 120, most Lei 95.—
- 1 mtr. 110 cm. sz. csikos divat eponge, ezelőtt 190, m. L. 135
- 1 mtr. eredeti Thuthanchammen marcizette Lei 125.—
- Elsőrangú minőségű glet fürdőruhára Lei 65.—
- Pongé színekben Lei 98.—
- 1 pár fátol harisnya Lei 85.—
- 150 cm. széles spriceelt gyapju angol szövet Lei 275.—
- 150 cm. széles férfi szövet tiszta gyapju Lei 220.—
- 1 mtr. 110 cm. sz. csipke-tüggöny Lei 55.—
- Angol jutta futó szőnyeg Lei 120

Fürdő sapkák legfinomabb fátol és muszlin harisnyák, selyem marocainok, crépe romainok, crepdesinek, nyers selymek mélyen leszállított árban. 8415

Földbirtokok

45—51 és 65 hold, tanyával Arad határában 147 kat. hold, 316 hold, 450 hold, 230 holdas tanyás birtokok Aradmegyében, 270 hold instruktussal Temesmegyében. 80 holdas erdőbirtok kitermelési engedéllyel Csikmegyében, „SAVOY“ Bulv. Carol I. (Frzsébet körút) 32.

Eladó műmalom Aradmegyében, mástól waggon napi teljesítménnyel — SAVOY Bulv. Carol I. (Erzsébet-körut) 32

Magánház

gyönyörű kerttel, istállóval, kocsiszinnel, jó menettel 13272 **szénaüzlettel**, elfoglalható lakással állatvásár-tér közelében eladó. Bővebbet: Wallinger-irodában.

Malomhenger- rovátkolást

szakszerűen
végez

Horváth Rezső
gépműhelye
ARAD, Strada Moioani (Oroy-u.) 7.

Figyelem! Biztos tőkebefektetések!

Legforgalmasabb fő-utvonalon fűszerüzlet korlátlan italkiméréssel, vendéglővel, tekepályával kivándorlás miatt 10 éves biztosított bérszerződéssel, a háztulajdonos által, olcsón eladó, azonnal átvehető.

Bővebbet: **Haász Albert** ingatlanforalmi irodája, Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. Ahol az eladó ingatlanok és lízletek előjegyzése díjtalan. 13531

Ahol kisebb és nagyobb, bel- és külvárosi emeletes és földszintes bér- és magánházak, 70 ezer Leitől 2 millió Leig. Gazdálkodásra alkalmas házak, gyáralapításra alkalmas házak mind 3 és 6 szobás elfoglalható lakásokkal, továbbá fűszerüzletek, vendéglők, szállók a hegyalján, eladásra állandóan előjegyezve vannak és az eladó ingatlanok előjegyzése díjtalan.

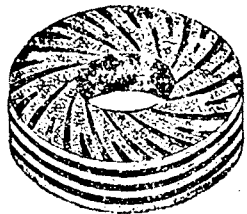
Bánáti román jelenleg állami hivatalnok

középkorú, erélyes, bírja a magyar, német és szláv nyelvet, 20 évig két nagyobb gazdaságot vezetett önállóan, nagy gyakorlattal bír, az állattenyésztést, hizlalás és értékesítés, szőlő, erdőművelés és termelés, kertészet, gépészet és szeszgyártás.

Van gazdasági iskolája, szeszgyár-vezetői oklevele, dinamo elektromotor, gázmotorok és gőzgép tanfolyamokat végzett egyén megfelelő állást keres, ahol megélhetése biztosítva lenne.

Megkereséseket kladóba „MEGÉLHETÉS” jelige alatt. 3384

Kovács Soma és Társa Arad

Malomkövek, szitase-lyem, gépszijjak, szijjak, gépolajok, gépzemi cikkek, kutak, fecskendők, szerszámok, motorekék.

FIGYELEM!

Három szobás szép lakás a vasuti állomás környékén butorizzal, 10 éves biztosított bérszerződéssel, kivándorlás miatt a háztulajdonos által eladó. — Belvárosi 4 szobás modern lakásomat elcserélném külvárosi 2-3 szobás lakással egy olyan házban, ahol istálló is van. Bővebbet: **Haász-iroda**, Strada Románului 5. Zrinyi-utca 13530

Értesítés.

Alulírott vízvezeték-szerelő iparosok tisztelettel értesítjük a következő utcák háztulajdonosait: Str. Mărășești (Kossuth-utca), Str. Costa Negri (Nagy Sándor-u.), Str. Simeon Balint (Dessewffy-u.), Str. Sincal (Szt. Antal-u.), Str. Gheorghe Jonescu (Gróf Károlyi-u.), Str. J. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u.), Str. Carol Knezich (Knézich Károly-u.), Str. Romul Veliu (Lipót-utca), Str. Nicu Filipescu (Flórian-u.), Str. Granțsei (Határ-u.), Str. Cornul Vânătorului (Vadászkürt-u.), Str. Pescarului (Thököly Imre-u.), Str. Corabiei (Hajó-u.), Str. Pușcașilor (Lövész-u.), Str. Colonel Paulian (Fábián L.-u.), Str. Miron Costin (Leiningen-u.), Calea Aurel Vlaicu (Hindenburg-u.), hogy városi szabályrendelet kötelezi őket, hogy házaikat a vízvezeték és Schonne csatornázási hálózatba bekössék, miután a nevezett utcákba a csatorna hálózat 5 éve be van vezetve. Ugyanezen szabályrendelet jogot ad a Városi Géptüzem Igazgatóságának, hogy a vízvezeték és csatornázás bevezetés a háztulajdonos költségén és veszélyére bevezesse, vagy bevezettesse, amennyiben 30 nap alatt a munkálatokat meg nem kezdi és azt be nem jelenti. — Alulírott vízvezeték szerelők ezen munkálatok elvégzését a legolcsóbb áron vállaljuk, hajlandók vagyunk az érdeklődőknek árjegyzéket és tervrajzot elkészíteni és a T. közönségre bizuk, hogy ezen munkák elvégzésével ki melyikünket keresi fel bizalmával.

Brandt István vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Bul. Reg. Maria No. 4.

Czitrom Adolf vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Calea Banatului No. 5.

Diamant Jenő vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. Eminescu.

Ermesz István vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. Mărășești No. 63.

Gartner és Poka vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. I. I. Brațianu No. 2. (Weitzer-u.)

Holló Zoltán vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. Meșianu (Hunyadi-palota.)

Karel János vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. Eminescu No. 7/33.

Kohn József vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. Consistorului No. 11/32.

Komlós Pál vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Strada Meșianu No. 6.

Közszeghi Sándorné vízvezeték és szerelő, lakik: Bulev. Reg. Ferdinand I. (Dengl-ház.)

Klein Géza villany és vízvezeték szerelő, lakik: Strada Moise Nicoara No. 14.

Reich Gyula vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Piața Avram Iancu No. 10.

Scheibel Vilmos vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Str. Eminescu No. 14.

Marik István vízvezeték szerelő és bádogos, lakik: Bul. Reg. Ferdinand I. No. 7.

Scheffer Richard vízvezeték és szerelő és bádogos, lakik: Str. Consistorului No. 17. 13151

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsiros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehetet finomságu harmattal volna bevonva. (Miteaserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arcszépítő. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margiterome gyára
Budapest, I., Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 13868

Magánház

4 szoba, fürdő és előszoba, konyha etc. gazdasági épülettel, parkirozott udvar és gyümölcsös-kerttel, urbéri joggal 1 hold csemege szőlő, kolna és felszereléssel Radna Fő-uton kedvező árban.

Bérház fűszerüzlettel

Lipova Fő-utcaán kitűnő jövedelemmel, kedvező fizetési feltételekkel — **Ineun Borosjenőn üzlethelyiség** ialméréssel pálinkafűzővel, házzal, 1 hold szőlő kolnával és felszereléssel olcsón eladó.

SAVOY Bul. Carol I. (Erzsébet körut) 52. 13792

BETÁRSULNÉK

életképes vállalkozásba 100.000.— Leiel és aktív részvétellel. Jártaš vagyok bank, gabona, fa- és áru-szakmában s teljes kereskedelmi ismerettel rendelkezem. Szives megkereséseket:

„Vasenergia 26“

jeligére a kiadóba kérem.

Uj találmány.

Ruanyos és párnázott butorok legjobb és legökéletesebb elkészítése. Ezen rendszer szerint az eddig készített butorok át is alakíthatók. Ezen új rendszer semmi kívánni valót nem hagy hátra. Vétel kényszer nélkül megtekinthetők: 3386

Petrut Constantinnál
karpitos és iskolai pedelus
Fa és femipariskola. ARAD.

A legjobb minőségű szalámi a

**THOMAS BINDER
& SÖHNE U. ZIKELI**

**SPECK-FETT-U.
SELCHWAREN-
FABRIK
MEDIASCH**

13149

A mediasi (medgyesi) **Thomas Binder & Söhne és Zikeli-cég** által gyártott elsőrendű szalámirud kerek céges címkével van ellátva. — Kérjük a vásárlásnál erre ügyelni!

Kapható minden jobb csemege- és fűszerüzletben.

Dr. PASCUTIU
(ezelőtt Dr. Bacsokay) főle

Himlő oltóanyag

legfrissebb állapotban
Állandóan kapható:

— detail és engros —

Hajós Árpád gyógyszer-
tárában,
a megyeházzal szemben.

Legelőszőbb bevásárlási forrás
benzin, petróleum és gépolaj
DIMITRIE SUCIU,
Str. Metianu (Ferrari-u.) 14. ☎ Telefon 914.

Chinoin
zöld rézkénpor

biztos védekező szer a

fürtperonospora

és

lisztharmat ellen

Erélyes rézhatásánál és por-
finomságánál fogva rendki-
vül gazdaságosan használható.

Ára kilogram-
monkint **19 Lei.**

Egyedül kapható:

az **Aradvármegyei Gazda-
sági Egyesületnél.** 3331

Str. Cosbuc

(Wesselényi-utca) vagy Piața
Mihai Viteazul (Ferenc-tér) kör-
nyékén **nagyobb telkes
házat** keresek megvételre.
Cím **KELET** hírlapirodában.

JEANETTA MOHR
vizsg. fogtechnikusnő
Arad, Luther-tér 1.
Rendel. 8-12, 2-7-ig.
Minden osztályán stoga-
nyoknál ingyen fogszívás.
FOG **FOG** 1894

Perfect

román gépirónó, ugyanott egy
kifutó riu felvétetik.

Cím: **ECCA** irodában.

Szeplő ellen nincsen

Semmi más segítség

Kaiser-Borax

Ehez nem fér kétség.

II-13075

Malomhenger rovátkolást vállal, szalma, törekrázó és dob-
tengelyeket, valamint öntvényeket rövid idő alatt szállít.

Raktáron tart: 3254

Uj és használt 10, 16, 20, 24, 30 HP nyersolaj, benzin motoro-
kat, forrosöveket, közlőműveket és malom kőjáratokat, továbbá
bármily gépek javítását elvállalja.

Aradi Vasipari R. T.
Vasöntöde és Gépgyár ARAD.

Permetezze szőlőjét **OIDIUM ELLEN**

ERDELETI

„FLORISTELLA PALERMO“

Kénporr

18148

kgr.-ként 11 Lei 50 bani. :- **98-99%-os** garantált
minőségű **K É K K O** kgr.-ként 30.- Lei

D. ANASTASIU cégnél, Aradon, Bulevar-
dul Regele Ferdinand 1/a.

KESKENYVÁGÁNYU VASUTAK teljes felsze-
relése a

győri waggongyár

gyártmányainak kizárólagos eladása. 19687

ANGOL-MAGYAR BANK RESZVENYTARSASAG keskenyvágányu vasutosztály.

KÉPVISELETEK: ARAD, GEIRINGER ES BOHM okl. mérnökök Str. Eminescu 5-
CLUI, Erdős Mór, okleveles mérnök.

NYOMJELZÉS! TERVEZÉS! ÉPÍTÉS! ALLANDÓ ERDELYI LERAKAT!

„COLUMBIA“

FEHERNEMUGYAR RESZVENYTARSASAG

ORADEA-MARE

Sürgőnycim: Columbia. Aradi-ut 23-25. sz.

Gyártmányai: az összes férfi és női fehér-
neműek a legegyszerűbb commerce-árutól
a legfinomabb kivitelig.

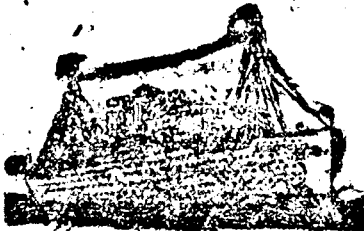
Ré. 2727

5336

Holland Királyi Lloyd

Főképviselet Ro-
mánia részére: **CUNARD LINE S. A. R.**

Legkényelmesebb
utazás és kitérő
élelmészés minden
osztályon. Rend-
szeres forgalom
és összeköttetés
Romániával.

Közvetlen forgalom
Amsterdamban át
Braziliába, Argen-
tiniába, Uruguay
és az összes Dél-
amerikai ál-
lamokba.

Földművesek kik Braziliába kivándorolnak,

pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanígy más utasok
 az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes
 prospektusai kívánatra készséggel köldünk. 2790

A Holland Királyi Lloyd fiókja:

CUNARD LINE S. A. R. Timișoara, III. Bulv. Carol
(Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

Telegrams.

A napokban érkezik a nagy

Circus Bela

Legelőszőbb pazar berendezés. Első-
rangú villágvárosi attrakciók. Altalá-
nosan elsőrangúnak elismerve.

Circus Belában

a legkiválóbb idomított és iskolázott

lovak.

Ugy a magas iskolai lovaglásban,
mint szabadon élvezetve. Legjobb
bohócok, augusok, lovasok, lovarnók,
akrobaták, légtornászok, zsongleurök,
equilibristák, gladiatorok és sok ed-
dig nem látott világhírű számok.

Saját elektromos világítás. Saját
zenekar. Amerikai felszerelés. Reg-
gel érkezünk és este már játszunk.
A megnyitó előadás napját és he-
lyét külön falragaszon hirdetjük.
13119 Igazgató: **G. Bela.**

Csodás hatású araszépitő és finomító a

Földes MARGITCREME

és **MARGITSZAPPAN**

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít.
Pár napi használat után szüntet szép-
lőket, májfoltokat, bőrkütséket, rán-
cokat, redőket és minden bőrbajt. Az
arc pár napi használat után tiszta, ham-
vas, rózsás lesz. 13595

Dr. Földes és Hehs Margitcreme gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Miclaea. 18595

Szerszámok „Prompt“

Építkezési vasalások

Technikai áruk

12182 **Emelőgépek**

Allandó nagy raktár mindennemű oszvar
és szegeszáruban.

Obernik és Drucker

Timișoara (Temesvár), Józsefváros,
Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Lisztharmat

ellen biztos hatású
védekezőszer a

Sulfarol

vizben oldható
kénkészítmény

Egyedüli elárúsító:

az

Aradvármegyei 3320

Gazdasági

Egyesület.

Cipőkereskedők, bánya- és
gyári vállalatok figyelmébe
ajánlja próbarendelést tenni

Hermle Mihály

páncotai nagybani cipőtermelő
kézi munka által előállított férfi
ésgyermek cipőből, mely ár és mi-
nőség tekintetében versenyképes

nyári szezon
alkalmával

Missir & Co. S. A. aradi cég

június 1-től eladásra bocsájtott nagy mennyiségű marochinek, Eponjurók, marochizék és különböző más cikkek; valamint cipők is mélyen leszállított áron.

Apró hirdetések.

Levelezés.

IDŐSEBB URIEMBER discret barátságát keresi szolid uriaszony, ki őt támogatná. Kalandorok kiméliek. Levelét „Első lépés” jellegű a lapban jelezve a kiadóba kér. 3389

TABAJDY-UTCA saroknak levelét ment a kiadóba. „Tabajdy-utca sarok jelige”-re. kérem sürgősen átvenni. 3393

NAGYSÁGOS ASSZONYOM! Multkori kérdésközlésére elárulhatom, hogy én Tomu-icé „Vazul” kézirőt használok háztartásomban. Annymra megvagyok elégedve, hogy mindenkinek nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom, mert minősége elsőrendű. Különben minden fűszerkereskedőnél kapható. Csókolja Fedóra. 13273

Alkalmazás.

EGY MEGBIZHATÓ száraz dada keresetkét két hónapos baba mellé 500 lel fizetéssel. Cim a kiadóban. 700

MUNKÁSLEÁNYOKAT és tanulókat keres Pasodian szőnyegjavító Fischer Eliz palota. 3341

MINDENES FŐZŐNŐ fiatal házaspárhoz jó fizetéssel eljére kerestetik. Cim a kiadóban. 3359

FESTÉK és fűszerkereskedő segéd jó bizonyítvánnyal állást keres. Cim a kiadóban. 3377

VARRÓLEÁNYOKAT FELVESZÜNK Fratli Stern, Strada Metianu (Forray-utca) 2. 3392

EGYES fizetőleányok felvételnek Szelbert Jánosné varrodájában Str. Simeon Dalint 16. (Dessewffy-utca) 1. sz. 3382

RÉZÖNTŐ kerestetik állandó munkára. Cim: Kelet hírlapirodában. 13150

FEHÉRNEMŰ varróleány és tanulóleány felvétetik. Fischer fehérenmű üzlet, Strada Brațianu, Minorita-palota. 3402

VAKÁCIÓRA nőtlen tanító állást keres. román-magyar nyelv perfekt birással gyermekek mellé, esetleg irodai munkákban is. Cim a kiadóban. 3401

FÜRESZKEZELŐT, elsőrangú munkatérőt, ki búkk- és tölgymanipuláláshoz teljes szakértelemmel rendelkezik, azonnalra keresünk. Román nyelvet bírők előnyben. Irásbeli ajánlatok Mairavitz Mór és Fiai céghez Arad, intézendők. 3405

VINCELLÉR, ki kertgazdaságban is jártas, kerestetik. Cim Savoy, Bulev. Carol I. (Erzsébet-kört) 32. 13791

LIKORSZAKMÁBAN, jártas önálló erő alkalmazást keres. Cim „Ecca” iroda. 13952

ÜZLETVEZETŐI, vagy RAKTARNOKI állást keres óvadékképes kereskedő. Cim „Ecca” iroda. 13952

TÖBB évi irodai gyakorlattal bíró leány délutáni órákra alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3426

HAZVEZETŐNŐ, ki a háztartás minden ágában jártas és jól főz, azonnal felvétetik. Üveggyár Bellu. 3426

KIMÉRŐ LEÁNY felvétetik Simpon pálinka kereskedés Str. Eminescu. 3412

SZÁRAZ DADA mástól éves gyermek mellé azonnali belépésre kerestetik. Cim Mandl papír-üzlet Bulev. Regele Ferdinand 63-65. 3411

MOSNI, takarítani és kisegítéshez ajánlom Szanda Vera Strada Mărăsești 22-52. 3414

Lakás.

BUTOROZOTT szoba teljes elátással, fürdőszoba használattal feltétlen urlemberek kiadó. Cim Kelet hírlapiroda. 13150

BELVÁROSBAN 3 szobás lakást konyhával keresek. Cim a kiadóhivatalban. 3394

SZOLID nő részére utcai butorozott szoba kiadó. Cim kiadóban. 3390

GYERMEKTELEN házaspár magas díjazás mellett egyszobás lakást mellék-helyiségekkel keres. Cim a kiadóhivatalban. 3398

BUTOROZOTT, külön bejárattal szobát keresek azonnalra. Strada Brațianu, Metianu, vagy Eminescu utcában. Ajánlatokat Ecca üzletbe kérek. 13951

KÉT uri egyén teljes ellátást kaphat 2 ágyas szobával. Cim Kelet hírlapiroda. 13150

ELCSERÉLNÉM 3 szobás modern lakásomat olcsóbbal. Cim a kiadóhivatalban. 3409

CALEA RADNEI mellett egy szobás 2 szobás, fürdőszobás lakás teljes berendezéssel, sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 3423

Vétel és eladás.

FÜRDŐ-DRESS 110 Leiert Strasser divatruházában, szemben a Lutheránus templommal. 3051

DIÓFA SZEKRENYEK, divány, vaddisznó bőr, kis irászat, gablein képek, ágy-huzatok, asztalnemű, képek, vasmosó, saček, függöny stb. eladó. Str. Copsis-topolui 12. (volt Bathhyány-u. 23.), 1. em. jobbra. 1000

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Istó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár, Telefon 385. 13629

EGY 10-es Clayton garnitúra-csépítőgép jókarban, sürgősen eladó. Cim Pucna-Sebis, (Jud. Arad.) 3380

NYOLCVAN mm. prima minőségű gyep szőnye és egy férfi nyereg eladó. Sannicolaul-Mic (Kisszentmiklós) postahivatal. 3378

TIMARMŰHELY berendezés jókarban, eladó. Cim Szeberényi, Chisreiu. 3379

VÁSZON maradékok 39 lei mtr. 25%-al olcsóbb, mint végbél. Cica Asszonyka, Anyák öröme. D. Popoviciu, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) Motor-állomásnál. 13150

MENETREND könnyen átkereshető beszállással, zsebben elhelyezhető. Kapható több könyvkereskedésben és az újságkiosztókban. Ára 8 lei. 3399

KISEBB könyvelési állópultot keresünk megvételre. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 13150

SZÖNYEG, két szép nagy, eladó Kopetkónál, Minorita-palota. 5351

ZONGORA eladó Bulev. Regele Ferdinand 1. No. 11. (József főherceg-ut. 6.) A kapuval szemben, földszint. 3407

EBÉDLŐ kredenc, egyéb butorok eladók. Megtekinthető 10-11-ig. Cim Wallinger hirdetőjében. 13273

NYOLCÁS magánjáró és huzatos garnitúra csépléssel együtt eladók Kősz és Mucsinaál, Ghiorocon. 13272

GORDONKA, háromnegyed méretű, citra, ágytakarók (garnitúra) eladók. Cim Wallingernél. 13273

KOVÁCSSZERSZÁM két tüzre való olcsón eladó. Paulis 515. házszám. 13278

„SZIRÉN” nevű modern vitorlás csolnak eladó. Megtekinthető „Maros regatta”-ház. 13273

TELEFON új fehér hálósobaberendezés, konyhakredenc és asattal 12.000 leiert eladó. Uranus, főpostával szemben. 13905

MAGANJÁRÓ cséplő garnitúra, cséplési területtel sürgősen eladó. Strada Vasile Paguba 14. (Báthory István-utca) 13. Arad. 3428

EGY kisebb perzsaszőnyeg és egy nagy ebédlőszőnyeg, keveset használt, eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13274

ÓCSKA téglá bármily mennyiségben megvételre kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13274

HAZLEBONTASBÓL származó használt ajtók, ablakok, faanyag, vályogtégla és nád eladó. Strada St. Gheorghe 45. (Dobó-utca) 3420

ELADO jókarban levő kettős cserepőgőrgőse verővel, 1000 öntött lemezzel és szárító ráccsal. Bővebbet Str. Virginia Hotoran (Erzsébet-utca) 1. Tell. 3427

ALLATKEDVELOKI Egyenes szelid ágyak helyezésére miatt sürgősen eladó. Cim „Victoria”-irodában Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. 3424

RÉVAI LEXIKON alkalmi vétel. kapható Knicszer papírkereskedésében Strada Vidinirescu (Dobó-utca) 1. Ugyanott olcsó Schuber papiros. 13365

BUTOR RAKTAROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kártyos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Gheorghe Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39 sz. 10685

KÖNYVEKET, könyvtárakat magas áron vásárol Krausz könyvkereskedés, színház-épület. 2435

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ kézimunka függönyök, ágytakarók, csipkefüggönyök dus választékban. Modern előnyemda. Erneszt kézimunka üzlet színház mögött. 3069

HAJÁT vesz, megfakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunka vállalata Strada Mărăsești (Kossuth-utca) 58. 3090

SZAKKÉPZETT molnár állást keres azonnali, vagy első belépésre gőz- vagy turbina malomba. Király Lajos Mercifalva. 3236

FARKASKUTYA, fajtázta kutyák eladók. Bővebbet Bauer Gyula üzletében, Minorita-palota. 3314

ELADO modern furógép láb- és szíjhajtásra alkalmas. Engelhardt és Fioja Pánqota. 3316

BŐSENDORFER koncert zongora eladó Stria Toconita. Ugyanott 60 családra való méhkaptár eladó. 3337

SÜLYESZTŐ Singer-varrógép, rövid, keresztthuros zongora, teljesen új, világos hálósoba berendezés eladó. Uranus főpostával szemben. 13905

ELKÖLTÖZÉS végett különféle házi berendezések eladók. Cim Bulev. Dragailna (Apponyi-ut) 1. földszint a lépcsőn. 3353

MIELŐTT nyári szükségletét beszerezné, saját érdekében nézze meg Vándor divatruház kirakatait Strada Metianu. 13149

COPYINGOFFICE leíró, sokszorosító iroda. Kérlevelek speciális gépeken készülnek. Szegfü Irógépvállalata Strada Luther 1. Telefon 111. 13731

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírmászonygeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Ellz-palota.) 11895

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

URISZOKA vadonatúj eladó, Salon Artistique Fischer Ellz-palota. 13576

KITUNÓ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

Ingatlan.

ARADUL-NOU (Ujarad) Kaszárnya-utca 36. sz. háromszobás magánház szép gyűjölcsős kerttel, sürgősen eladó. 3342

STR. BLANDUSIEI (Közép-utca) 17a) számú ház elfoglalható lakással eladó. Ugyanott egy alig használt halottas kocsit eladó. 3356

SZÁZNYOLC HOLD legelő kiadó. Cim a kiadóban. 3372

ELADO Piața Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 15, számú ház és butorok. 3397

STR. MUCIU SCAEVOLA 12. (Haló-utca) ház gázgárral szemben. Iparvállalatnak, gazdálkodásra igen alkalmas. eladó. 3395

SIRIAN egy vas- és fűszerüzlet teljes berendezéssel, elfoglalható lakással kiadó. Ugyanott egy jókarban levő bécsi gyártmányú zongora és egy hálósoba butor eladó. Cim a kiadóban. 3382

ARADI vasút állomás közelében egy jó forgalmu vendéglő eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3406

SAROK TELEK eladó. Pápai. Str. Alba Iulia (Zsófia-utca) 7a) 3432

KÉT GYÖNYÖRŰ magánház kerttel belvárosban sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 3422

ÚJ MAGANHÁZ, azonnal elfoglalható 8 szobás lakással, 1200 négyzetméteres telekkel, baromfióttal, gazdálkodásra, kertészetre, baromfiélesztésre és sertés-hizlalásra alkalmas, Mosoty-telepen eladó. Bővebbet Friedrich szállítónál Széchenyi-gőzmalom mellett. 3431

BELVÁROSI ház jutányosan eladó. Irtekezni Kurtiosán fényképésznél, Strada Episcopul (Magyar-utca) 16. 13274

ÖTSZOBÁS szép magánház sürgősen eladó. Háasz-iroda, Strada Románului 5. (Zrinyi-utca.) 18581

HATVAN HOLD föld Arad közelében kisebb részletekben is eladó. Háasz-iroda, Strada Románului 5. (Zrinyi-utca.) 17531

Előrangú szobafestő- és mázoló-munkát izlésesen és olcsón készít Ladits István Aradon Str. Marasesti 28. (v. Kossuth-u.) 10.